

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๕ ๑๕๙๒ ภายใน ๓๑๗๙

ที่ รง ๐๓๐๘.๒/ว ๕๖๕

วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง สรุปผลการประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025)

เรียน ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีฯ จัดหางานจังหวัด เลขานุการกรม ผู้อำนวยการสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑-๑๐ หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน และหัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

พร้อมนี้ กองยุทธศาสตร์และแผนงานขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ที่ รง ๐๒๑๐.๓/ว ๓๙๒ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ เรื่อง สรุปผลการประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025) มาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาใช้ประโยชน์ทางราชการตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.doe.go.th/strategy หรือที่ <https://lib.doe.go.th>

(นางสาวนพพรรัตน์ จรรย์)

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน

บันทึกข้อความ

กรมการจัดหางาน
 รับที่ 4260
 วันที่ 26 ก.พ. 2569
 11.41

ส่วนราชการ กระทรวงแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวง โทรศัพท์ ๐ ๒๒๓๒ ๑๓๒๖

ที่ รง ๐๒๑๐.๓๖.๓๓๒๗ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

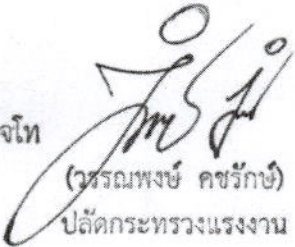
เรื่อง สรุปผลการประชุมการประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025)

เรียน อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม

ด้วยปลัดกระทรวงแรงงานมอบหมายผู้แทนสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน เข้าร่วมการประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025) ระหว่างวันที่ ๔-๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย นั้น

กระทรวงแรงงานขอส่งสรุปผลการประชุมการประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025) มาเพื่อให้หน่วยงานของท่านพิจารณาใช้ประโยชน์ต่อไป รายละเอียดตามเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

พันตำรวจโท
 (วรณพงษ์ ชัยรักษ์)
 ปลัดกระทรวงแรงงาน

กลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์ กอผ.
 เลขรับ 0222
 วันที่ 27 ก.พ. 2569
 เวลา 09:19 น.

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
 เลขรับ 712
 วันที่ 26 ก.พ. 2569
 เวลา 15:03

เรียน ผอ. กอผ.
 เพื่อโปรดทราบ
 เพื่อโปรดพิจารณา

- ขอ
- ฝ่ายบริหารทั่วไป
 - กลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์
 - กลุ่มงานบริหารข้อมูลและสถิติ
 - กลุ่มงานติดตามและประเมินผล
 - กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์
 - อื่นๆ

 (นางสาวพนพรรัตน์ จรรย์ญ)

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน

๒๖ ก.พ. ๒๕๖๙

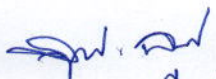

 (นางสุสารี โสมณวัฒน์)
 นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
 รักษาราชการแทนเลขานุกรม
 ๒๖ ก.พ. ๒๕๖๙

มอบ ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ
 ฝ่ายอนุสัญญา ๘๙๓
 งานบริหารทั่วไป

 (นางสาววิภาดา มงคลชาติ)

หัวหน้ากลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์
 27 ก.พ. 2569

มอบคุณชาธิชาฯ
 ประชาสัมพันธ์ในช่องทางสื่อ

 97 2 มี.ค. 69

ปลัดกระทรวงฯ
เลขรับที่ ๖๒๙
วันที่ ๓๐ มี.ค. ๒๕๖๘
เวลา ๑๓:๕๖

ผู้ช่วยปลัดกระทรวง ๒
เลขที่ ๑๘๗
วันที่ ๒๙ มี.ค. ๒๕๖๘
เวลา ๑๓:๑๗

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ กลุ่มงานอาเซียน โทรศัพท์ ๐ ๒๒๓๒ ๑๓๒๖

ที่ รง ๐๒๑๐.๓/๕๗

วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง สรุปผลการประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025)

เรียน ปลัดกระทรวงแรงงาน

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สำนักเลขาธิการอาเซียนมีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๘ นำส่งหนังสือกระทรวงกิจการสตรี ครอบครัว และการพัฒนาสังคม ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๘ ขอเชิญปลัดกระทรวงแรงงานในฐานะรองประธานการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสแรงงานอาเซียน (SLOM Vice-Chair) เข้าร่วมการประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025) ในวันที่ ๔-๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

๑.๒ ปลัดกระทรวงแรงงานมอบหมายผู้แทนสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน เข้าร่วมการประชุมตามข้อ ๑.๑ และผู้อำนวยการสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานได้มอบหมายให้นางสาวผืนหยก บุญสวยขวัญ นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ กลุ่มงานอาเซียน สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน เข้าร่วมการประชุมตามข้อดังกล่าว รายละเอียดตามหนังสือสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่วนที่ ๒๓ ที่ รง ๐๒๑๐.๓/๖๓๗๐ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๘

๒. ขอรายงาน

๒.๑ การประชุมตามข้อ ๑.๑ จัดโดยกระทรวงกิจการสตรี ครอบครัว และการพัฒนาสังคมของประเทศไทย โดยการสนับสนุนของรัฐบาลประเทศออสเตรเลีย ร่วมกับมูลนิธิเอเชีย (Asia Foundation) ประจำประเทศไทย มหาวิทยาลัยลาโทรบ (La Trobe University) ในประเทศออสเตรเลีย โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (UNESCAP) องค์การเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มพลังของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ (UN Women) กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA) องค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) และ Kiddocare ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มรับเลี้ยงเด็กในมาเลเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินนโยบายด้านการดูแลที่ประสบความสำเร็จ สํารวจเทคโนโลยีใหม่ ๆ และวางตำแหน่งให้มาเลเซียเป็นผู้นำระดับภูมิภาคในเศรษฐกิจใส่ใจ (Care Economy) โดยดำเนินการภายใต้หัวข้อ “การสำรวจรูปแบบการดูแลที่ยั่งยืน ครอบคลุม ยืดหยุ่น และเป็นธรรมสำหรับอาเซียนและภูมิภาค” (Exploring models of sustainable, inclusive, responsive and equitable care for ASEAN and the region)

๒.๒ การประชุมตามข้อ ๑.๑ มีผู้แทนกระทรวงแรงงาน จำนวน ๑ คน ตามข้อ ๑.๒ ร่วมกับผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมการประชุมฯ ในนามของประเทศไทย

๒.๓ การประชุมตามข้อ ๑.๑ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๒.๓.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการสตรี ครอบครัว และการพัฒนาสังคมของประเทศไทย (H.E. YB Dato' Seri Nancy bt Shukri) ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย (๑) ผู้อำนวยการประจำภูมิภาคขององค์การเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศและเพิ่มพลังของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ (Ms. Christine

Arab)

Arab) (๒) รองเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ (Ms. Armida Salsiah Alisjahbana) (๓) ผู้แทนองค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติประจำประเทศมาเลเซีย (Mr. Robert Gass) (๔) ผู้แทนประจำโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำมาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน ดารุสซาลาม (Mr. Edward Vrkcir) (๕) ข้าหลวงใหญ่ผู้ออสตราเลียประจำประเทศมาเลเซีย (Ms. Danielle Heinecke) และ (๖) เลขาธิการอาเซียน (Hon. Dr. Kao Kim Hourn) ได้ร่วมกันกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมด้วยการยืนยันถึงความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องของอาเซียนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใส่ใจ (care economy) ในฐานะทั้งความรับผิดชอบทางสังคมและกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยได้เน้นย้ำว่าระบบการดูแลที่มีประสิทธิภาพต้องมีความครอบคลุม คำนึงถึงมิติความเสมอภาคทางเพศ และตั้งอยู่บนแนวคิดตลอดช่วงชีวิต โดยยอมรับว่าการดูแลเป็นสิ่งจำเป็นตั้งแต่วัยเด็กปฐมวัย ไปจนถึงวัยสูงอายุ ดังนั้น การดำเนินงานในลักษณะการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (whole-of-government) และแนวทางบูรณาการการทำงานที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม (whole-of-society) โดยใช้รูปแบบความร่วมมือแบบไตรภาคี (ภาครัฐ-ภาคเอกชน-ประชาชน) เป็นแกนกลางในการสร้างระบบการดูแลที่มีความยืดหยุ่น ตอบสนองต่อความต้องการ และยั่งยืน ทั้งนี้ กรอบนโยบายระดับชาติ อาทิ กรอบยุทธศาสตร์การดูแลแห่งชาติของมาเลเซีย พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๓ (Malaysia's National Care Strategy Framework 2026-2030) คณะทำงานติมอร์-เลสเตว่าด้วยการดูแล (Timor-Leste's Working Group on Care) รวมถึงกรอบการดำเนินการต้นแบบของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP's Model Framework for Action) เป็นตัวอย่างของการบูรณาการอย่างรอบด้านระหว่างโครงสร้างพื้นฐานด้านการดูแล บริการ ระบบคุ้มครองทางสังคม และการพัฒนากำลังแรงงานด้านการดูแล นอกจากนี้ ยังได้มีการเน้นย้ำถึงความสำคัญของการทำให้ระบบการดูแลมีความครอบคลุมกลุ่มประชากรที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง แรงงานข้ามชาติ เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ พร้อมทั้งยืนยันว่าการทำงานด้านการดูแลทั้งที่ได้รับความจ้างและไม่ได้รับค่าจ้างควรได้รับการยอมรับ การคุ้มครอง และค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ดังนั้น การลงทุนในเศรษฐกิจใส่ใจไม่เพียงแต่ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและการจ้างงานที่มีคุณค่าเท่านั้น แต่ยังช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม และขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนในภูมิภาคอาเซียนอีกด้วย

๒.๓.๒ การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๑ ว่าด้วยนโยบายและกรอบการดูแลในอาเซียนและภูมิภาคโดยรอบ (Care Policies and Framework in ASEAN and Wider Region) เป็นการแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับ “การดูแล” ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในทุกช่วงของชีวิต โดยการอภิปรายได้เน้นย้ำว่าระบบการดูแลที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยแนวทางตลอดช่วงชีวิต (life-cycle approach) แนวทางเชิงป้องกัน (preventive approach) รวมถึงการทำงานแบบทั้งรัฐบาลและทั้งสังคมเพื่อให้มั่นใจว่าระบบการดูแลมีความครอบคลุมและยั่งยืน นอกจากนี้ ยังได้เน้นย้ำบทบาทสำคัญของอาเซียนในการอำนวยความสะดวกด้านความร่วมมือในระดับภูมิภาค การส่งเสริมให้เกิดนโยบายข้ามพรมแดนที่มีความสอดคล้องและเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ตลอดจนการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยเศรษฐกิจใส่ใจและการประชุมว่าด้วยเศรษฐกิจใส่ใจ (Care Economy Conference) ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ให้ข้อเสนอแนะสำคัญจากการประชุมประกอบด้วย การทำให้การดูแลเป็นส่วนหนึ่งของกรอบการพัฒนาอย่างเป็นระบบ การยกระดับงานด้านการดูแลให้มีความเป็นวิชาชีพ การเสริมสร้างระบบข้อมูลและฐานข้อมูลที่เข้มแข็ง และการส่งเสริมบทบาทของผู้ชายในฐานะหุ้นส่วนสำคัญในการดูแล นอกจากนี้ ที่ประชุมยังเสนอให้มีการบูรณาการประเด็นการดูแลเข้ากับกระบวนการเปลี่ยนผ่านด้านดิจิทัลและการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียว เพื่อให้เศรษฐกิจการดูแลของอาเซียนพัฒนาไปอย่างเป็นธรรม ยั่งยืน และยึดหลักความเอื้ออาทรเป็นศูนย์กลาง

๒.๓.๓ การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๒ ว่าด้วยรูปแบบการดูแลเชิงนวัตกรรม-การระดมทุนและการให้บริการสำหรับชุมชนชนบทและชานเมือง (innovative Care Models-Funding and Delivery for Rural and Suburban

and Suburban Communities) เป็นการเน้นย้ำถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับเปลี่ยนระบบการดูแลให้มีความเป็นธรรม ยั่งยืน และตอบสนองต่อมิติทางเพศ (gender-responsive) มากยิ่งขึ้นทั่วทั้งภูมิภาค โดยที่ประชุมได้ชี้ให้เห็นถึงความท้าทายที่ยังคงฝังรากลึกในสังคม ได้แก่ บรรทัดฐานแบบผู้ชายเป็นใหญ่ที่จำกัดอำนาจการตัดสินใจ และความเป็นอิสระของผู้หญิง การประเมินคุณค่าของงานด้านการดูแลต่ำกว่าความเป็นจริง และโครงสร้างการกำกับดูแลที่กระจุกกระจาย ซึ่งส่งผลให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ความก้าวหน้ายังถูกจำกัดด้วยโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ ทรัพยากรของภาครัฐที่มีอยู่อย่างจำกัด และการขาดการยอมรับอย่างเป็นทางการหรือค่าตอบแทนที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแล โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและการดูแลที่อาศัยอาสาสมัครเป็นหลัก ตัวอย่างแนวปฏิบัติที่ดีจากประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนได้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการออกแบบระบบการดูแลโดยมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นศูนย์กลาง การจัดตั้งศูนย์การดูแลแบบบูรณาการ และรูปแบบการดูแลที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ ยังได้มีการดึงผู้ชายและผู้นำทางศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนบรรทัดฐานทางสังคม ส่งเสริมโครงการด้านสุขภาพและโภชนาการในระดับชุมชน และจัดตั้งระบบการคุ้มครองทางสังคมเพื่อสนับสนุนครอบครัวเปราะบางและผู้ดูแลที่ไม่ได้รับค่าจ้าง ทั้งนี้ ที่ประชุมยังได้เสนอแนะให้สนับสนุนการทำให้บทบาทความเป็นผู้นำของผู้หญิงถูกบูรณาการอย่างเป็นระบบในกระบวนการกำหนดนโยบาย การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในระดับท้องถิ่น และการผนวกรวมนโยบายด้านการดูแลเข้าไปในวาระการพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค

๒.๓.๔ การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๓ ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงระบบการดูแลผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นการชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการเสริมสร้างการเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างครอบคลุม การจัดการข้อมูล และกรอบนโยบายที่สอดคล้องกันภายในเศรษฐกิจการดูแล โดยปัจจุบันยังคงมีช่องว่างด้านความรู้ดิจิทัลที่ยังคงอยู่ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้หญิงและผู้ดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งได้จำกัดการใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่อุปสรรคด้านภูมิศาสตร์และโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ห่างไกลยังเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงการดูแลที่มีคุณภาพรุนแรงขึ้น ทั้งนี้ ผู้แทนประเทศมาเลเซีย ออสเตรเลีย และประเทศไทยได้นำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีซึ่งแสดงให้เห็นตัวแบบนวัตกรรมและการมีส่วนร่วมที่น่าสนใจ อาทิ Kiddocare ในประเทศมาเลเซียได้ชี้ให้เห็นว่าการสร้างความเชื่อมั่น การตรวจสอบดิจิทัล และการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลอย่างต่อเนื่องจะสามารถยกระดับงานด้านการดูแลให้เป็นมืออาชีพได้ ในขณะที่สถาบันวิจัยเศรษฐกิจการดูแล (Care Economy Research Institute) ในประเทศออสเตรเลียแสดงให้เห็นว่าการใช้การให้บริการด้านสุขภาพระยะไกลโดยใช้เทคโนโลยีสื่อสาร (telehealth) การพยาบาลเสมือนจริง (Virtual Nursing) และเครื่องมือติดตามอัจฉริยะสามารถช่วยลดช่องว่างด้านบริการสำหรับชุมชนผู้สูงอายุได้ ในทำนองเดียวกันกับประเทศไทย ซึ่งมีผู้แทนกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้นำเสนอประเด็นการสร้างแพลตฟอร์มชื่อ “นิรันดร์” (Nirun for Community) ในประเทศไทย ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยผู้บริบาลในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยช่วยบันทึกข้อมูล ติดตามอาการ ประเมินความต้องการ และวางแผนการดูแลที่เหมาะสม เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุครอบคลุมทุกมิติ (กาย จิต สังคม สติปัญญา) และสร้างเครือข่ายการดูแลที่มั่นคง เพื่อรองรับสังคมสูงวัยในอนาคต นำมาซึ่งข้อเสนอแนะที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างครอบคลุมและเท่าเทียม การพัฒนาระบบข้อมูลที่มีมั่นคงและเชื่อมโยงได้ และส่งเสริมความร่วมมือแบบไตรภาคี (ภาครัฐ-ภาคเอกชน-ประชาชน) รวมถึงการกำหนดนโยบายบนพื้นฐานของข้อมูลและการคาดการณ์ล่วงหน้า ซึ่งจะเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างระบบการดูแลที่ยืดหยุ่น เท่าเทียม และยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลางในภูมิภาค

๒.๓.๕ การประชุมใหญ่ช่วงที่ ๔ ว่าด้วยการยอมรับผู้ดูแลไม่เป็นทางการและงานดูแลที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนในฐานะแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ เป็นการเน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของงานดูแลที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนซึ่งถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่มองไม่เห็น แต่คอยสนับสนุนเศรษฐกิจ สังคม และครอบครัวในภูมิภาค ทั้งนี้ ที่ประชุมยังได้ชี้ให้เห็นว่ามาตรฐานทางเพศที่ฝังรากลึก ระบบข้อมูลที่ไม่เพียงพอ และปัญหาการขาดแคลนแรงงานอย่างต่อเนื่องยังคงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียม และจำกัดศักยภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์และสิงคโปร์ได้นำเสนอข้อเสนอที่อาจพัฒนาสำหรับการพัฒนาในอนาคต อาทิ ระบบบัญชีเพื่อติดตามงานดูแลที่ไม่ได้รับค่าจ้าง (satellite accounts on unpaid care work) ซึ่งผู้กำหนดนโยบายสามารถประเมินการมีส่วนร่วมสนับสนุนของภาคการดูแลต่อเศรษฐกิจของประเทศ และบูรณาการงานด้านการดูแลเข้ากับ การวางแผนทางเศรษฐกิจได้ ในขณะที่ร่างกรอบยุทธศาสตร์การดูแลแห่งชาติของมาเลเซีย คือการแสดงให้เห็นถึงการยกระดับการดูแลให้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายระดับชาติ นอกจากนี้ นโยบายเงินอุดหนุนการดูแลของสิงคโปร์ (Singapore's Home Care Grant) ซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์มอบให้ครอบครัวเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้พิการที่มีความต้องการความช่วยเหลือปานกลางถึงรุนแรงในชีวิตประจำวัน โดยใช้สำหรับ ค่าจ้างผู้ดูแล อุปกรณ์ช่วยเหลือ หรือบริการดูแลที่บ้าน เพื่อให้สามารถดูแลคนที่รักได้ที่บ้านและชะลอการเข้าสู่สถานรับดูแลระยะยาว ได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการให้คุณค่าและยกระดับความเป็นมืออาชีพในงานด้านการดูแลอีกด้วย

๒.๓.๖ การประชุมใหญ่ช่วงที่ ๕ ว่าด้วยครอบครัวยืดหยุ่นผ่านความรู้ด้านสุขภาพ และการดูแลที่บ้าน เป็นการให้ความสำคัญกับความท้าทายสำคัญของระบบการดูแลครอบครัวและชุมชน ในอาเซียนและออสเตรเลีย ซึ่งพบว่าขนาดครัวเรือนที่เล็กลงท่ามกลางความต้องการดูแลที่เพิ่มขึ้น และแรงกดดัน คู่จากภาวะที่กลุ่มคนวัยทำงานที่มีภาระต้องดูแลทั้งพ่อแม่สูงอายุและลูกเล็ก (sandwich generation) ทำให้ ความรับผิดชอบด้านต่าง ๆ สร้างแรงกดดันทั้งด้านการเงิน อารมณ์ และร่างกายต่อครอบครัวอย่างมาก นอกจากนี้ ความไม่เป็นเอกภาพระหว่างระบบสุขภาพและการดูแลสังคม การขาดการยอมรับแรงงานด้านการดูแล และการขาดแคลนผู้ดูแลที่มีทักษะ ยังทำให้คุณภาพและความมั่นคงของบริการลดลง ชุมชนชนบทเข้าถึงบริการ ได้จำกัด กฎระเบียบไม่สอดคล้องกัน และความรู้ด้านสุขภาพต่ำในผู้สูงอายุทำให้ยากต่อการใช้ระบบดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ประเทศออสเตรเลียและมาเลเซียได้เสนอแนะแนวปฏิบัติที่ดีต่อความท้าทายดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นระบบการดูแลที่บ้านแบบบูรณาการ การฝึกอบรมอาชีพสำหรับผู้ดูแล การมีส่วนร่วมของชุมชน นวัตกรรมด้านสุขภาพดิจิทัล และแนวทางที่ครอบคลุมทุกช่วงวัยของครัวเรือนและชุมชน

๒.๓.๗ การประชุมใหญ่ช่วงที่ ๖ ว่าด้วยการเสริมสร้างความเป็นอิสระและความเป็นอยู่ที่ดี: การสร้างระบบสนับสนุนที่ครอบคลุมสำหรับชุมชนเปราะบาง ได้เน้นความสำคัญของแนวทางการดูแลที่ยืด สิทธิมนุษยชนและครอบคลุมทุกช่วงชีวิต โดยมองว่างานด้านการดูแลเป็นสาธารณประโยชน์ร่วมและสิทธิมนุษยชน พื้นฐาน นโยบายที่เกี่ยวข้องจึงควรรับประกันการปกป้องและสนับสนุนตั้งแต่ช่วงวัยเด็กจนถึงผู้สูงอายุ มุ่งไปสู่ กรอบการทำงานที่ต่อเนื่อง เน้นการเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมความเป็นอิสระ ศักดิ์ศรี และการมีส่วนร่วม อย่างมีความหมาย ทั้งนี้ ประเทศเวียดนามได้นำเสนอนวัตกรรมที่ขับเคลื่อนโดยชุมชนที่เรียกว่าชมรมช่วยเหลือตนเอง (Self-Help Clubs) ซึ่งผู้สูงอายุร่วมกับอาสาสมัครและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่จัดกิจกรรมดูแล ในท้องถิ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างกัน การมีส่วนร่วมทางสังคม และการสูงวัยอย่างมีศักดิ์ศรี โดยรัฐบาลได้ให้ การสนับสนุนทางการเงินแต่ยังคงรักษาความเป็นเจ้าของของชุมชนอยู่ นอกจากนี้ การผนวกรวมงานด้านการดูแล เข้ากับการวางแผนเศรษฐกิจก็เป็นประเด็นสำคัญ ด้วยงานดูแลเป็นแรงงานที่มีผลผลิตและจำเป็นต่อความมั่นคง ทางสังคม การพัฒนาแบบครอบคลุม และการเติบโตของประเทศ ทั้งนี้ ประเทศมาเลเซียได้ดำเนินโครงการ ทดลองโอนเงินสด "ASUH KL" ให้เด็กที่อายุต่ำกว่า ๕ ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในบ้านพักราคาประหยัด แสดงให้เห็นว่า

การโอนเงินสดแบบถ้วนหน้าที่คำนึงถึงความเป็นเด็ก สามารถส่งเสริมความเป็นธรรม การพัฒนาเด็ก และความเป็นอยู่ที่ดีของครอบครัวได้

๒.๓.๘ การประชุมใหญ่ช่วงที่ ๗ การสร้างระบบการดูแลที่ตอบสนองต่อภัยพิบัติและความยืดหยุ่นต่อสภาพภูมิอากาศ เป็นความพยายามในการเผชิญกับความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้หญิง เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการมากที่สุด ในขณะที่ยังเป็นกลุ่มหลักของเศรษฐกิจใส่ใจ แต่มักถูกมองข้ามและไม่รวมในกรอบภัยพิบัติและสภาพภูมิอากาศอย่างเพียงพอ ผลที่ตามมาคือการตอบสนองที่กระจัดกระจาย ช่องว่างในการคุ้มครองทางสังคม และภาระที่เพิ่มขึ้นต่อผู้ดูแลที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือได้รับค่าตอบแทนน้อย การผนวกรวมด้านการดูแลเข้ากับการลดความเสี่ยงภัยพิบัติและการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความยืดหยุ่นที่เท่าเทียม และการฟื้นฟูพร้อมเตรียมพร้อมที่มุ่งเน้นประชาชน ทั้งนี้ ปัจจุบันพบว่าประเทศสมาชิกอาเซียนกำลังบูรณาการความต้องการด้านการดูแล การให้บริการและหลักการต่าง ๆ เข้ากับระบบรับมือภัยพิบัติและสภาพภูมิอากาศเพื่อไม่ให้ใครถูกละทิ้ง โดยที่ประชุมได้ชี้ให้เห็นว่าเศรษฐกิจใส่ใจช่วยเสริมความยืดหยุ่นของภูมิภาคผ่านการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการดูแล การเตรียมความพร้อมของแรงงาน และระบบที่ครอบคลุม ซึ่งสามารถตอบสนองทั้งก่อน ระหว่าง และหลังภัยพิบัติ โดยที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีของประเทศต่าง ๆ ในการบูรณาการงานด้านการดูแลเข้ากับการรับมือภัยพิบัติ อาทิ ประเทศฟิลิปปินส์ มีการเพิ่มสวัสดิการสังคม ในขณะที่ประเทศเมียนมามีการจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครชุมชน และประเทศเวียดนามมีการจัดตั้งสหภาพสตรีร่วมกับระบบการเตือนภัยล่วงหน้า เป็นต้น

๒.๓.๙ การเปิดตัวกรอบทางยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านการดูแลของประเทศมาเลเซีย พ.ศ. ๒๕๖๙-๒๕๗๓ (National Strategic Framework and Action Plan for the Care Industry 2026-2030) ซึ่งถือเป็นความพยายามของประเมตมาเลเซียในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใส่ใจ (Care economy) เพื่อวางตำแหน่งให้ประเทศมาเลเซียเป็นศูนย์กลางระดับภูมิภาคด้านเศรษฐกิจใส่ใจด้วยการส่งเสริมการเติบโตที่ครอบคลุมและยกระดับเศรษฐกิจใส่ใจให้เป็นเสาหลักใหม่ที่สำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ กรอบทางยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้กำหนดลำดับความสำคัญระดับชาติในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยกระดับความเป็นมืออาชีพของภาคการดูแล สนับสนุนการดำเนินการอย่างประสานสอดคล้องกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อสร้างระบบนิเวศด้านการดูแลที่ยั่งยืนและครอบคลุมทุกกลุ่ม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะมีการจัดบริการที่จำเป็นอย่างยั่งยืนสำหรับเด็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยกรอบดังกล่าวตั้งอยู่บนเสาหลัก ๕ ประการได้แก่ กฎหมาย และธรรมาภิบาล การเสริมสร้างศักยภาพและเส้นทางอาชีพ การณรงค์เชิงนโยบาย ความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ และเทคโนโลยีและข้อมูล

๒.๔ สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศพิจารณาแล้วเห็นว่า การประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025) เป็นการประชุมที่จัดขึ้นโดยคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี (ASEAN Committee on Women: ACW) ซึ่งเป็นองค์กรรายสาขาภายใต้ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ที่มุ่งเน้นส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ การเสริมพลังสตรี และการคุ้มครองสิทธิสตรีในภูมิภาค ทั้งนี้ ประเทศไทยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนงานของคณะกรรมการฯ อย่างไรก็ตาม กระทรวงแรงงานได้เข้าร่วมการประชุมในฐานะผู้แทนการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสแรงงานอาเซียน (SLOM) ซึ่งสามารถสนับสนุนการประชุมฯ และประเด็น “เศรษฐกิจใส่ใจ” ในด้านการส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคเพื่อทำให้เศรษฐกิจใส่ใจเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีความครอบคลุม คำนึงถึงความเสมอภาคทางเพศ และมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน ดังนี้

๒.๔.๑ กรมการจัดหางาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านการบริหารตลาดแรงงานสามารถใช้ประโยชน์จากการนำผลการประชุมดังกล่าว ซึ่งครอบคลุมแรงงานในสาขา อาชีพ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยพยาบาล ผู้ดูแลผู้พิการ และแรงงานดูแลในบ้าน มาประเมินแนวโน้มสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่ประเทศอาเซียนกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อวางแผนผลิตและจัดหาแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดได้อย่างทันต่อสถานการณ์

๒.๔.๒ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในฐานะหน่วยงานหลักด้านการพัฒนาทักษะของประเทศไทย สามารถใช้ประโยชน์ในด้านการพัฒนาและยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน (Upskill & Reskill) เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดมาตรฐานอาชีพ มาตรฐานฝีมือแรงงาน และระบบรับรองคุณวุฒิ ซึ่งสนับสนุนการพัฒนาแรงงานทักษะแรงงานไทยให้มีทักษะเฉพาะทาง เพิ่มรายได้ และมีความก้าวหน้าในสายอาชีพ

๒.๔.๓ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งมีภารกิจในด้านการกำหนดมาตรฐานแรงงานและคุ้มครองสิทธิลูกจ้างทั้งในและนอกระบบ สามารถดำเนินการเพื่อยกระดับการคุ้มครองแรงงานภาคการดูแลให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ส่งเสริมงานที่มีคุณค่า (Decent Work) ในภาคการดูแล พัฒนาแนวทางคุ้มครองแรงงานในบ้านและแรงงานข้ามชาติ และบูรณาการมิติทางเพศในระบบแรงงานอีกด้วย

๒.๔.๔ สำนักงานประกันสังคม ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตให้กับแรงงาน สามารถวางแผนด้านการขยายความคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ให้ครอบคลุมแรงงานในภาคการดูแลซึ่งมีทั้งแรงงานในระบบ นอกระบบ และแรงงานข้ามชาติให้มีความครอบคลุมและเป็นธรรม ซึ่งจะเป็นแกนกลางของความยั่งยืนของเศรษฐกิจใส่ใจ

๒.๔.๕ สำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบและกองทุนศาสตร์และแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ซึ่งเป็นหน่วยกำหนดทิศทางนโยบายแรงงานระดับประเทศ จะมีบทบาทสำคัญในการบูรณาการแนวคิดด้านเศรษฐกิจใส่ใจและแรงงานในภาคการดูแลเข้าสู่การกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในด้านการคุ้มครองและนำแรงงานภาคการดูแลเข้าสู่ระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ข้อพิจารณา

สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศพิจารณาแล้ว เห็นควรนำเรียนปลัดกระทรวงแรงงานเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๓.๑ รับทราบสรุปผลการประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025) ระหว่างวันที่ ๔-๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ตามข้อ ๒

๓.๒ มีหนังสือถึงอธิบดีทุกกรม และเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมเพื่อส่งสรุปผลการประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025) ระหว่างวันที่ ๔-๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

๓.๓ มอบหมายให้สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศแจ้งสรุปผลการประชุมเศรษฐกิจใส่ใจแนวใหม่ ๒๐๒๕ (The New Frontiers in the Care Economy Conference 2025) ระหว่างวันที่ ๔-๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ให้สำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ทราบเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศจะดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

ทราบ ตามข้อ ๓.๑

เห็นชอบ ตามข้อ ๓.๓

ลงนามแล้ว ตามข้อ ๓.๒

พันตำรวจโท

(วรรณพงษ์ ทรัพย์)

ปลัดกระทรวงแรงงาน

๒๕ ก.พ. ๒๕๖๙

นางสาวสุดดี กิตติสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

(นายศักดิ์สิน สอนิศักดิ์โยธิน)

ผู้ช่วยปลัดกระทรวงแรงงาน